

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2095/26-S
Sp. zn. ČŠIS-S-896/25-S

Název	Waldorfská základní škola Ratolest z. s.
Sídlo	náměstí Míru 11, 285 07 Rataje nad Sázavou
E-mail	kristyna.pazderkova@waldorfrataje.cz
IČO	22 071 342
Identifikátor	691 019 053
Právní forma	spolek
Zastupující	Bc. Kristýna Pazderková
Zřizovatel	Waldorfská základní škola Ratolest z. s.
Místo inspekční činnosti	náměstí Míru 11, 285 07 Rataje nad Sázavou
Inspekční činnost na místě	18. – 19. května 2026

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), naplňování ŠVP a jejich soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Spolek (dále „škola“) od počátku školního roku 2025/2026 vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny – výdejny. ZŠ působí v jednom patře školní budovy, kterou sdílí s mateřskou školou jiného zřizovatele. Školní jídelna – výdejna je umístěna v jiném blízkém objektu. K termínu inspekční činnosti poskytuje ZŠ základní

vzdělání ve třech třídách 36 žákům prvního stupně, kteří nejvyšší povolený počet 81 žáků nenaplnují ani z poloviny. Čtyřem žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „ŠVP“) jsou poskytována podpůrná opatření druhého a vyššího stupně. ŠD s nejvyšším povoleným počtem 51 účastníků zájmového vzdělávání je naplněna pouze 22 účastníky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola navazuje na tradici lesní mimoškolní výchovy, kterou v místě již dříve poskytoval partnerský spolek, resp. předchůdce zřizovatele. Od počátku školního roku 2025/2026 bylo zahájeno základní a zájmové vzdělávání a školní stravování v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Vize a koncepce školy je zřetelně stanovena, cílem jejího působení je poskytovat vzdělávání a školské služby podle zásad waldorfské pedagogiky, tím obohatit vzdělávací nabídku v regionu a uspokojit potřeby podobně orientovaných rodin a komunit. V probíhající školní době škola přijala pouze žáky prvního stupně. Svou vzdělávací nabídku nevhodně rozšířila tím, že ve třídě pro žáky pátého ročníku umožnila účast na vyučování též individuálně vzdělávaným žákům druhého stupně, kteří jsou zapsáni v jiné základní škole.

V duchu waldorfské pedagogiky jsou zpracovány ŠVP pro základní i zájmové vzdělávání. Důraz je v nich kladen na rozvoj etiky a estetiky utvářející žakovu osobnost, autentické budování pozitivních mezilidských vztahů ve školní komunitě, duševní vyrovnanost, individualitu, tvořivost a sensibilizaci k přírodním i sociálním jevům s vědomím jejich duchovního přesahu. Těmito osobnostně formačním vzdělávacím záměry jsou podřízeny znalostní a dovednostní očekávané výstupy.

Tato koncepce je důsledně naplňována, pedagogičtí pracovníci, další zaměstnanci i většina zákonných zástupců žáků jsou s ní hluboce ztotožnění. Komunitního ducha školy podporují i dobře nastavená pravidla vzájemných vztahů ve školním řádu i pečlivé vedení další dokumentace.

Filozofie školy byla v ŠVP pro základní vzdělávání nemístně upřednostněna v rozpracování vzdělávací oblasti Informatika příslušného rámcového vzdělávacího programu. Tato vzdělávací oblast byla začleněna do vyučovacího předmětu Etická výchova a neobsahuje očekávané výstupy, jejichž dosahování se neobejde bez přímého používání informačních a komunikačních technologií. Proto v materiálním vybavení školy ani nejsou žákům a pedagogům tyto technologie k dispozici (počítači disponuje pouze management školy). V rámci takto nastaveného ŠVP a z něj vycházejících materiálních podmínek v oblasti informačních a komunikačních technologií žáci očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Informatika mohou dosahovat jen velmi omezeně, což jim ztěžuje případné pokračování ve vzdělávání na odlišně zaměřených školách.

Ostatní materiální vybavení školy představují pomůcky, výtvarný, rukodělný a přírodní materiál, podnětné knihy, hudební nástroje aj. V souladu s waldorfskou koncepcí pro žáky nejsou pořizovány učebnice ani další obvyklé výukové materiály, důraz je kladen na autografickou tvorbu vlastních učebních opor.

Před zahájením provozu byly náležitě zrekonstruovány učebny, chodba i sociální zařízení. Výzdoba všech prostor školy je provedena pečlivě, specifický estetický styl podtrhuje waldorfské zaměření školy. Ve třídě pro nejmladší žáky chybí standardizovaný školní nábytek, ve fázích vyučování vyžadujících sezení jsou k dispozici polštáře a nízké lavice bez opory zad, které příležitostně, ne zcela účelně, žáci využívají i jako pracovní plochu.

Základní vzdělávání zajišťují včetně ředitelky čtyři interní a tři externí učitelé a jejich dva asistenti. Oba asistenti spolu s ředitelkou zastávají i pozici vychovatelů ŠD. Nikdo z učitelů ZŠ nedisponuje potřebnou odbornou kvalifikací, ani neabsolvoval žádné rozšiřující specializační studium. Odbornou kvalifikaci vychovatele nabyla ředitelka a jeden další vychovatel, který je i kvalifikovaným asistentem pedagoga. Potřebná studia chybí i externímu učiteli předmětu speciálně pedagogické péče, příslušný obor teprve studuje. Spolu s ředitelkou a externí konzultantkou se podílí na zajišťování poradenských služeb.

Pedagogický sbor motivuje silné sdílení společné vize, které je formováno mj. i každodenním ranním rituálem. Další vzdělávání většiny pedagogů je intenzivní, výrazně se zaměřuje na waldorfskou pedagogiku a prolíná se vzájemnou profesní podporou založenou na sdílení prožitku pedagogického působení. Doplnění chybějící odborné kvalifikace je v plánování dalšího vzdělávání upozaděno.

Do waldorfské komunity náleží většina externích partnerů a podporovatelů školy, ostatní vazby se teprve utvářejí. Pozitivní vztahy udržuje škola s městysem, kde sídlí, který ji podporuje jako vstřícný vlastník budovy sídla školy.

Vstup do objektu ZŠ a ŠD je náležitě zajištěn proti vniknutí cizích osob. Po celou dobu vzdělávání byl nad žáky řádně vykonáván dohled. Poučení žáků i účastníků zájmového vzdělávání o bezpečnostních pravidlech při vzdělávání je dostatečné, což se projevuje v nízkém počtu úrazů. Odpovídající dohled byl zajištěn i pro přechod strávníků do školní jídelny – výdejny.

Finanční zdroje, které tvoří zejména státní dotace a úplata od zákonných zástupců, jsou postačující pro zabezpečení provozu a zajištění vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na ranní rituál pedagogů navazovalo zahájení výukového dne se žáky všech tříd v komunitním shromáždění. Emocionální naladění a hodnotové ukotvení zajišťuje sdílení myšlenky vyjádřené veršem nebo citátem a písně vztažené k tématu probíhající epochy. Podobně bylo zahajováno vyučování i v jednotlivých třídách.

Veškerá výuka je organizována v blocích. Z hospitací bylo patrné, že zvýšené nároky na udržení pozornosti kladl na žáky zejména první blok, jehož trvání bez přestávky značně přesahuje čas dvou vyučovacích hodin. Zejména u nejmladších žáků byl ke konci epoch patrný pokles soustředění. Chyběly totiž výraznější psychohygienické přestávky, jejich roli jen částečně plnily předěly mezi aktivitami a rozdílný charakter jednotlivých činností. Vzdělávání se odehrávalo v klidné respektující atmosféře, což usnadňovalo hladký průběh všech pečlivě naplánovaných aktivit. Všichni žáci se ochotně zapojovali, učitelé velmi citlivě a efektivně řešily ojedinělé známky emocionálních výkyvů některých žáků se SVP. V některých fázích výuky byly aktivity vhodně diferencovány pro žáky různých ročníků, program pro dva ročníky jedné třídy byl však převážně jednotný.

Zejména v prvním epochovém bloku byla patrná hluboká integrace jednotlivých vzdělávacích oblastí. Zajímavým příkladem spojení přednesu poezie s uvědomováním si vlastního nitra byla recitace osobní básně o stromu, jenž metaforicky zrcadlil osobnost žáka. Promyšlená byla návaznost vzdělávacího obsahu na hudební a pohybové aktivity. Byl při nich kladen důraz na propojení sluchových vjemů s motorikou a prostorovou orientací i skrze vnímání vlastního těla. Zdařilá koordinace činností a dodržování choreografie posilovaly sounáležitost žákovské skupiny. Kvalitním příkladem zapojení individuálních

dovedností do kolektivního díla byla též souhra žáků hrajících na různé hudební nástroje, což výrazně obohatilo provedení společné písně.

Součástí některých činností byla výuka a procvičování znalostí a s nimi souvisejících základních dovedností směřujících k očekávaným výstupům profilových vzdělávacích oborů český jazyk a matematika. Prostor, kterého se jim dostávalo, byl spíše omezený, zařazované činnosti kladly na žáky jen malé nároky ve srovnání se základními školami hlavního vzdělávacího proudu. Výzvě náročnějšího úkolu byli žáci vystavováni jen ojediněle. Naučným fázím výuky často chyběl přesněji stanovený dílčí cíl, málo účinná byla i ověřující zpětná vazba, v níž by se učitelé se žáky ujistili o bezpečném dosažení vzdělávacího záměru. Přestože výuka měla aktivizující i dialogický charakter a efektivně se při ní střídaly různé formy práce, byla v ní zřejmá, ne vždy příhodná, komunikační dominance učitelů. K promyšlenému souvislému projevu jako výsledku kritického myšlení dostávali žáci příležitost jen ojediněle.

Vzhledem ke skutečnosti, že připravenou náplň vyučování zvládali všichni žáci, byly výukové činnosti jen minimálně diferencovány. Prostor pro individualizaci představovala především volba žáků o dílčí postup nebo způsobu zpracování tvořivých úkolů.

Zlepšení vyžaduje výuka anglického jazyka. Připravený program byl sice aktivizující a důsledně postavený na rozvoji komunikační funkce jazyka, nezohledňoval však rozdílné potřeby jednotlivých žáků, různých ročníků i celku třídy. Některé aktivity trvaly příliš dlouho, třebaže byla zřetelně patrná jejich nízká efektivita.

Při zájmovém vzdělávání v ŠD byl poměr mezi odpočinkovými a aktivními činnostmi vyvážený, vedle tvůrčích záměrů se program vhodně zaměřoval i na osvojování principů zdravého životního stylu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni především v rámci reflexe výuky, pozorováním, analýzou žákovských produktů a výstupů výukových epoch, silný je prvek kolektivní prezentace dosažených cílů. Zjištěné poznatky z průběhu i hodnocení výsledků vzdělávání jsou obsáhle sdíleny se zákonnými zástupci žáků, kteří mají ke škole převážně silné komunitní vazby a vzdělávací proces všestranně podporují.

Průběžné hodnocení i hodnocení na vysvědčení je slovní. Na vysvědčeních za první pololetí školního roku 2025/2026 není dostatečně rozvinuto naznačení dalšího rozvoje a doporučení, jak přecházet případným neúspěchům a jak je překonávat. Primární je důraz na ocenění úspěchů a osobnostních kvalit.

Pravidla pro hodnocení žáků na vysvědčení nejsou ve školním řádu stanovena správně, neboť neobsahují stupeň celkového hodnocení „prospěl s vyznamenáním“. V důsledku uplatňování tohoto chybného pravidla jsou všichni žáci v prvním pololetí školního roku 2025/2026 celkově hodnoceni stupněm „prospěl“. Hodnocení na podkladě externích hodnotících nástrojů škola neprovádí, což spolu s chybně založeným hodnocením na vysvědčení neposkytuje hodnověrné informace o výsledcích vzdělávání žáků. Škole chybí zejména srovnání s jejich vrstevníky z jiných typů škol. Tyto nedostatky v systému hodnocení mohou mít negativní dopady zejména pro budoucí absolventy při volbě jejich další vzdělávací dráhy a v následném vzdělávání.

Důsledkem důrazu na formování pozitivních vztahů ve školním společenství je absence kázeňských opatření a nulový záchyt projevů rizikového chování. Zpracování preventivního

programu a plánu poradenských služeb odpovídá komornímu a komunitnímu charakteru školy a je pro potřeby všech žáků vyhovující. Na těchto pozitivních výsledcích základního vzdělávání se podílí významně i činnost ŠD.

Charakter školní výuky a působení asistentů představují vhodné podmínky pro řešení náročných výukových situací u žáků s potřebou podpůrných opatření, jejich chování ovlivnění SVP bylo řešeno s maximální citlivostí a plně inkluzivním přístupem všech pedagogických pracovníků.

Závěry

Silné stránky

- Pedagogický sbor hluboce sdílí společnou vizi školy a se zákonnými zástupci žáků utváří komunitní charakter školy, vytváří příznivé prosociální klima, které dobře slouží zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. (3.2)
- Výuka u žáků všestranně rozvíjí etické a estetické vnímání okolního světa, zcitlivuje k objevování jeho duchovního rozměru. (4.4)

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nesoulad školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s příslušným rámcovým vzdělávacím programem ve vzdělávací oblasti Informatika a nedostatečné vybavení školy prostředky informačních a komunikačních technologií neumožňují žákům školy účinné dosahování očekávaných výstupů v této vzdělávací oblasti. (1.2)
- Ve třídě pro žáky pátého ročníku je nevhodně umožněna účast individuálně vzdělávaným žákům druhého stupně, kteří jsou zapsaní v jiné základní škole. (2.1)
- Chybějící odborná kvalifikace všech učitelů základní školy a odborně nekvalifikované obsazení specializovaných poradenských pozic spolu s nadměrným důrazem na waldorfské další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří riziko nevyváženého pojetí základního vzdělávání. (3.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Klást při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků primární důraz na nabývání odborné kvalifikace učitelů základní školy.
- Zajistit změnou školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a odpovídajícím materiálním vybavením podmínky pro dosahování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Informatika.
- Zajistit nejmladším žákům možnost užívat standardizovaný školní nábytek.
- Zohlednit více v plánování výuky fyziologické potřeby žáků, zvýraznit relaxační momenty v rámci výuky v blocích.
- Stimulovat rozsáhlejšími úkoly s rozličnou náročností vyšší úroveň dosahování očekávaných výstupů vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace a Matematika a její aplikace.
- Plánovat výuku anglického jazyka tak, aby odpovídala dosažené úrovni žáků a systematicky ji zvyšovala.

- Vést žáky k náročnější komunikaci a formulaci samostatného řešení problémů.
- Ověřovat srovnatelnost dosažených výsledků vzdělávání žáků s jejich vrstevníky ze škol hlavního vzdělávacího proudu.
- Uvést pravidla hodnocení ve školním řádu do souladu s příslušnými právními předpisy a důsledně je aplikovat.
- Neposkytovat základní vzdělávání žákům jiných základních škol, v nichž je jim povoleno individuální vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 60 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Údaje o škole z rejstříku škol a školských zařízení a z výkaznictví školy, k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace týkající se koncepce, organizace a řízení školy, k termínu inspekční činnosti
3. Webové stránky školy www.waldorfrataje.cz, k termínu inspekční činnosti
4. Dokumentace poskytování poradenských služeb, školní rok 2025/2026, stav k termínu inspekční činnosti (vzorek)
5. Další dokumentace podle § 28 odst. 1 školského zákona, stav k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí (u škol a školských zařízení je doručeno již dnem dodání do datové schránky, což je považováno za den převzetí dokumentu). Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Marianna Bergerová, školní inspektorka

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

17. června 2026

Waldorfská základní škola Ratolest z. s.
náměstí Míru 11, 285 07 Rataje nad Sázavou
IČO: 22 071 342

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
k rukám ředitelky inspektorátu
Arabská 683, 160 66 Praha 6
(prostřednictvím datové schránky)
ID datové schránky: g7zais9

V Ratajích nad Sázavou dne 1. 7. 2026

Věc: Připomínky k obsahu inspekční zprávy čj. ČŠIS-2095/26-S

V souladu s § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb. (dále jen „**školský zákon**“) podáváme ve stanovené lhůtě připomínky k obsahu inspekční zprávy čj. ČŠIS-2095/26-S, vyhotovené dne 17. června 2026 (dále jen „**inspekční zpráva nebo IZ**“). Připomínky se týkají zejména postupu inspekční činnosti, hodnocení uvedeného v části „slabé stránky (oblasti ke zlepšení)“, faktických nepřesností a závěru o nedosažení výsledků hodnocení pro účely zvýšení dotace (str. 6 inspekční zprávy). Řadu zjištěných nedostatků nerozporujeme a uvádíme je do souladu; níže však uvádíme okolnosti, které ve zprávě chybí nebo jsou hodnoceny podle našeho názoru nepřiměřeně, tudíž chybně. V příloze zároveň přikládáme čtená podpůrná vyjádření od rodičů, potvrzení o spolupráci s Centrem pro podporu vzdělávání Kutnohorsko a potvrzení o základním členství v AWŠ, prosíme o přihlídnutí k jejich obsahu.

Úvodem je třeba říci, že **struktura a členění inspekční zprávy neodpovídají struktuře a členění relevantní části kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na školní rok 2025/2026**, totiž části 2 „Modifikace pro základní vzdělávání“, jak byly schváleny tehdejším ministrem školství, mládeže a tělovýchovy Mikulášem Bekem 3. 6. 2025 (dále též „**Kritéria hodnocení**“), a tato skutečnost pak má vliv na financování školy podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZPD**“).¹ Jednotlivé podnadvýsky částí inspekční zprávy neodpovídají dílčím kritériím hodnocení, členěným do šesti hlavních kritérií a řady dílčích kritérií, kdy každé dílčí kritérium má stanoveny čtyři úrovně (výborná, očekávaná, vyžadující zlepšení a nevyhovující). **To činí nejen formulaci připomínek k inspekční zprávě, ale též její přezkoumatelnost, extrémně problematickou.**

Stejně tak dílčí závěry ČŠI a výsledné hodnocení neodpovídají znění § 5 odst. 3 písm. b) ZPD, které předpokládá výsledky hodnocení ČŠI na škále nadprůměrné – průměrné – podprůměrné. Škola podotýká, že ZPD ani školský zákon či jiný právní předpis nespecifikuje, co se rozumí „podprůměrným“ hodnocením, proto by toto měla formulovat ČŠI buď přímo v jednotlivých inspekčních zprávách, nebo v rámci nějaké veřejně dostupné metodiky provádění inspekční činnosti. **ČŠI v minulosti v rámci inspekčních zpráv uváděla, a to i v souvislosti s dílčími kritérii hodnocení, dosaženou úroveň, zda je v úhrnu průměrná, nadprůměrná nebo podprůměrná, díky čemuž byla inspekční zpráva přezkoumatelná. Výše uvedená inspekční zpráva toto hodnocení neobsahuje, není tak jasné, zda**

¹ [https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteria-hodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysled-\(10\)](https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteria-hodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysled-(10))

úroveň dílčího kritéria hodnocení „vyžadující zlepšení“ je podprůměrná, nebo průměrná. Z odůvodnění IZ by mělo plynout, co ČŠI považuje za „průměrné“ a co za „hůře než průměrné“ ve vztahu k jednotlivým stupňům kritérií Kvalitní školy.

Dále není jasné, jaké úrovně (na škále výborná, očekávaná, vyžadující zlepšení, nevyhovující) dosahují kritéria uvedená v oddíle „Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)“. Stejně tak není jasné, zda se „posledními výsledky hodnocení“ dle § 5 odst. 3 písm. b) ZPD ze strany ČŠI rozumí hodnocení každého dílčího kritéria hodnocení, nebo až jejich souhrnu. **Pokud má jít o souhrnné hodnocení, čemuž napovídá souhrnný závěr ČŠI na str. 6 inspekční zprávy, pak je otázkou, kolik dílčích kritérií hodnocení musí být hodnoceno jako podprůměrných, aby bylo možné dospět k souhrnnému závěru o nenaplnění podmínek pro zvýšení dotace dle § 5 odst. 3 písm. b) ZPD.** Navíc by při souhrnném hodnocení mělo být přihlíženo též k tomu, že některá hodnotící kritéria mohou být hodnocena jako nadprůměrná (zejména ta, která lze podřadit pod „silné stránky“, identifikované ČŠI).

Celkové hodnocení naplnění požadavků § 5 odst. 3 písm. b) ZPD je tak v inspekční zprávě provedeno nepřezkoumatelným způsobem, protože není patrné, jak ČŠI ke svému výslednému, souhrnnému zhodnocení kontrolovaného subjektu dospěla.

1) Připomínky k hodnocení podmínek vzdělávání

1.1 Rozpracování vzdělávací oblasti Informatika v ŠVP

Na str. 2 inspekční zprávy ČŠI uvádí, že: *„... Tato vzdělávací oblast byla začleněna do vyučovacího předmětu Etická výchova a neobsahuje očekávané výstupy, jejichž dosahování se neobejde bez přímého používání informačních a komunikačních technologií. Proto v materiálním vybavení školy ani nejsou žákům a pedagogům tyto technologie k dispozici (počítači disponuje pouze management školy). ...“*

Nesouhlasíme s tvrzením, že vzdělávací oblast Informatika není v ŠVP rozpracována a neobsahuje očekávané výstupy. Ke dni inspekční činnosti byly očekávané výstupy (I-5-4-01, I-5-4-02, I-5-4-03) této oblasti uvedeny v ŠVP na str. 78, v rámci náplně učiva předmětu Etická výchova pro 5. ročník. V rámci přijatých opatření k IZ bude v ŠVP upraveno – přesunuto do oddílu „výstupy“. Žádáme o revidování tohoto tvrzení, neboť inspekční tým nepostupoval v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“), podle něhož má ČŠI postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 SŘ, včetně § 2 odst. 4 SŘ, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. ČŠI je coby správní orgán s celostátní působností (§ 173 odst. 1 školského zákona) povinna v rámci inspekční činnosti vykonávané dle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona dodržovat rovněž základní zásady správního práva, neboť školský zákon neobsahuje vlastní úpravu odpovídající těmto zásadám a nevztahuje se na ně ani výjimka ze správního řádu, uvedená v § 183 odst. 1 školského zákona. Nesprávně zjištěný skutkový stav, kdy ČŠI tvrdí, že *„vzdělávací oblast Informatika není v ŠVP rozpracována a neobsahuje očekávané výstupy“*, ačkoliv ŠVP tyto výstupy obsahuje, byť v jiné části ŠVP, je formálním nedostatkem bez vlivu na vzdělávání (a tedy lze konstatovat naplnění Kritéria hodnocení 1.2 na očekávané úrovni), nikoliv nesouladem ŠVP s příslušným RVP (což je nevyhovující úroveň Kritéria hodnocení 1.2). **Tento rozdíl v hodnocení ŠVP přitom poškozuje školu, neboť má vliv na celkové hodnocení splnění jednotlivých hodnotících kritérií, uvedených v Kritériích hodnocení. Konečným důsledkem je pak dopad do hospodářské soutěže, které se škola účastní, jak je podrobně vysvětleno níže.**

K souvisejícímu tvrzení ČŠI, že dosahování shora uvedených výstupů *„...se neobejde bez přímého používání informačních a komunikačních technologií“* škola uvádí, že Waldorfská pedagogika na 1. stupni upřednostňuje tzv. unplugged přístup: základy informatického myšlení (řazení, posloupnosti,

vzory, algoritmizace) jsou rozvíjeny bez digitálních zařízení, prostřednictvím pohybových a manipulativních činností, v souladu s důrazem RVP ZV na informatické myšlení. Výstupy, jejichž dosažení vyžaduje přímou práci s digitálním zařízením, jsou naplňovány v minimálním legislativně požadovaném rozsahu v 5. ročníku.

Pro tyto účely má škola k dispozici stolní počítač; vzhledem k počtu 6 žáků 5. ročníku bylo toto vybavení pro naplnění uvedených výstupů dostačující. Učitelé mají pro přípravu na výuku k dispozici sdílené notebooky a stolní počítač. Žádáme proto rovněž o úpravu tvrzení, že *„počítači disponuje pouze management školy“*, které opět neodpovídá skutečnému stavu. S ohledem na úvodní konstatování o extrémně náročném srovnání inspekční zprávy s Kritérii hodnocení má škola za to, že lze údajný nedostatek v materiálním vybavení školy lze podřadit pod Kritérium hodnocení 1.2, jak ostatně činí i ČŠI na str. 5 inspekční zprávy (neboť údajná absence technologií je v inspekční zprávě prezentována jako přímý důsledek vadného ŠVP), kdy by úroveň byla patrně „nevyhovující“. Pokud by však ČŠI zohlednila výše uvedené okolnosti, pak by hodnocení muselo být minimálně na „očekávatelné úrovni“.

V čase konání inspekčního šetření byly splněny 2 výstupy (I-5-4-02, I-5-4-03), což lze doložit zápisem v třídní knize, kterou si však ČŠI v průběhu šetření nevyžádala k nahlédnutí, ačkoliv v seznamu dokladů, o která se inspekční zjištění opírají, je v bodě č. 5 uvedena „další dokumentace podle § 28 odst. 1 školského zákona, stav k termínu inspekční činnosti“, což při nahlédnutí do uvedeného ustanovení školského zákona zahrnuje (mimo jiné) také „třídní knihu, která obsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu“ (§ 28 odst. 1 písm. f) školského zákona). ČŠI tak nedostatečně, protože neúplně, zjistila skutkový stav, což je v rozporu s § 3 SŘ a § 2 odst. 4 SŘ.

Konečným důsledkem výše uvedeného hodnocení podmínek vzdělávání (tedy Kritérium hodnocení č. 1.2) je (v inspekční zprávě výslovně neuvedený) závěr ČŠI o nevyhovující úrovni (přestože naplnění Kritéria hodnocení 1.2 je uvedeno v části „Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)“, což by indikovalo „úroveň vyžadující zlepšení“), který se promítá do výsledného závěru ČŠI na str. 6 inspekční zprávy, podle něhož „Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.“ Přitom, pokud by ČŠI Kritérium hodnocení 1.2 posoudila v souladu s § 3 SŘ a § 2 odst. 4 SŘ, musela by dojít ke zcela jinému závěru, totiž, že toto kritérium bylo naplněno na očekávané úrovni – tedy na úrovni očekávané u Waldorfské základní školy, která má svá specifika, která neporušují školský zákon a ke kterým měla ČŠI přihlídnout, jakmile je zjistila (viz str. 2 inspekční zprávy, kde je v rámci hodnocení podmínek vzdělávání výslovně konstatováno, že škola poskytuje vzdělávací a školské služby podle zásad waldorfské pedagogiky).

1.2 Uspořádání učebny nejmladších žáků.

„Ve třídě pro nejmladší žáky chybí standardizovaný školní nábytek, ve fázích vyučování vyžadujících sezení jsou k dispozici polštáře a nízké lavice bez opory zad, které příležitostně, ne zcela účelně, žáci využívají i jako pracovní plochu.“ Toto tvrzení ČŠI se následně promítá i do doporučení pro zlepšení činnosti školy na str. 5 inspekční zprávy. Škola s tímto tvrzením nesouhlasí. ČŠI nepodřazuje tvrzenou skutečnost pod žádné Kritérium hodnocení, z povahy věci by však mělo jít o Kritérium hodnocení 2.4 *„Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání a pečuje o jejich účelné využívání“*.

Uspořádání učebny nejmladších žáků vychází z konceptu tzv. pohyblivé třídy (Bochumský model), který je vědomou pedagogickou volbou podporující pohybový vývoj a zdravé držení těla dětí mladšího školního věku. K sezení slouží ergonomické pohankové podsedy a nízké lavice využívané účelně podle fáze výuky. Žádáme, aby Kritérium hodnocení č. 2.4 v inspekční zprávě zohlednilo, že jde o záměrné pedagogické uspořádání, a aby formulace „ne zcela účelně“, odpovídající úrovni vyžadující zlepšení,

byla odpovídajícím způsobem upravena tak, aby Kritérium hodnocení 2.4 odpovídalo alespoň očekávané úrovni, protože zjištěné skutečnosti jsou záměrem, nikoliv nedostatkem. Škola uvádí, že v rámci „doporučení ke zlepšení“ dojde k doplnění vybavení učebny také standardizovaným nábytkem. V příloze rovněž uvádí některé důležité informace k tomuto konceptu.

1.3 Vnější vazby školy.

Na str. 3 inspekční zprávy je uvedeno, že: „... ostatní vazby se teprve utvářejí.“ Jde o součást inspekční zprávy týkající se hodnocení podmínek vzdělávání ve znění: „Do waldorfské komunity náleží většina externích partnerů a podporovatelů školy, ostatní vazby se teprve utvářejí. Pozitivní vztahy udržuje škola s městysem, kde sídlí, který ji podporuje jako vstřícný vlastník budovy sídla školy.“, a ačkoliv není tato teze ze strany ČŠI podřazena pod žádné Kritérium hodnocení, odpovídá patrně Kritériu hodnocení 1.5 „Škola spolupracuje s vnějšími partnery“, přičemž teze o „teprve se utvářejících vazbách“ odpovídá nejspíše úrovni vyžadující zlepšení. S takovou úrovní hodnocení se škola neztotožňuje.

Od svého vzniku (čtyři roky ve formě komunitní školy) škola aktivně spolupracuje s Centrem podpory vzdělávání Kutnohorsko (dříve Eduzměna), které zajišťuje pravidelnou spolupráci a komunikaci mezi základními školami v regionu a kterých škola využívá. V příloze těchto připomínek je uvedeno vyjádření o spolupráci Centra podpory vzdělávání Kutnohorsko, z.ú., ve kterém jsou uvedeny konkrétní skutečnosti prokazující spolupráci kontrolovaného subjektu s uvedeným centrem. Od zahájení činnosti (2021) v někdejší podobě komunitní školy je škola také v intenzivní spolupráci s AWŠ ČR, již se po zapsání do rejstříku škol a školských zařízení MŠMT stala „řádným členem“. Doklad o tomto členství, které deklaruje spolupráci na úrovni všech waldorfských škol v ČR je také přílohou těchto připomínek. Škola dále pravidelně spolupracuje s waldorfskou malotřídní školou v Seewalde (<https://seewalde.de/schule>), kam jezdí pedagogové na pravidelná mezinárodní symposia zaměřená na metodiku ve waldorfské pedagogice v malotřídním vzdělávání. Dále intenzivně spolupracuje s waldorfskými školami v ČR (WZŠ Mistra Jana Ratibořské Hory, WZŠ Wlaštovka Karlovy Vary), kam jezdí učitelé na pravidelné hospitace. Aktivně probíhá také spolupráce školy s Mateřskou školou v Ratajích nad Sázavou a Lesním klubem Ratolest – tedy subjekty zajišťujícími předškolní vzdělávání v místě působení školy. Žádáme o doplnění těchto skutečností. Dílčí závěr ČŠI o tom, že ostatní vazby se teprve utvářejí, proto není v souladu s § 3 SŘ a § 2 odst. 4 SŘ, protože je zcela nekonkrétní a nepodložený, tudíž nepřezkoumatelný. Důsledkem je nesprávná úroveň Kritéria hodnocení 1.5, která by měla odpovídat očekávané úrovni, podle které: „Škola reflektuje ve vzdělávání význam sounáležitosti s obcí, příp. regionem, kde sídlí. Aktivně usiluje o spolupráci se zřizovatelem. Je otevřená ke spolupráci s dalšími důležitými partnery (např. mateřské, střední a základní umělecké školy). Škola se nebrání spolupráci s dalšími školami a je vstřícná ke spolupráci s pracovišti pedagogického vzdělávání.“

1.4 Hodnocení finančních zdrojů.

„Finanční zdroje, které tvoří zejména státní dotace a úplata od zákonných zástupců, jsou postačující pro zabezpečení provozu a zajištění vzdělávání.“

Toto hodnocení považujeme za nepodložené - finanční situace školy nebyla předmětem inspekční činnosti a nebyla při ní kontrolována. Výše normativu (60 %) mimo jiné značně komplikuje možnosti rozvoje školy směřující k plně organizované základní škole. Limituje také možnosti školy v podpoře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Žádáme o vypuštění, případně přeformulování tohoto tvrzení tak, aby nepřekračovalo rozsah skutečně provedené inspekční činnosti.

2) Připomínky k hodnocení průběhu vzdělávání

2.1 Organizace výuky v blocích.

„Veškerá výuka je organizována v blocích.“

Toto tvrzení neodpovídá skutečnosti. V blocích (tzv. epochách) probíhá pouze část výuky; ostatní vyučovací hodiny mají standardní délku 45 minut, což bylo zřejmé z rozvrhu školy předloženého inspekčnímu týmu. Žádáme o opravu této skutečnosti.

2.2 Hodnocení výuky matematiky bez hospitace.

Inspekční tým v průběhu inspekční činnosti nehospitoval v žádné vyučovací hodině matematiky. Hodnotící závěry týkající se nároků a průběhu výuky matematiky tak nemají oporu v přímém pozorování a jsou v této části nepodložené. Žádáme o vypuštění hodnotících závěrů týkajících se výuky matematiky.

2.3 Srovnávání s hlavním vzdělávacím proudem.

„... zařazované činnosti kladly na žáky jen malé nároky ve srovnání se základními školami hlavního vzdělávacího proudu.“

Závazným měřítkem výsledků vzdělávání jsou pro školu očekávané výstupy RVP ZV, které musí naplňovat žáci alternativních i běžných škol. Zda žáci tyto výstupy naplňují, nebylo v průběhu inspekční činnosti zjišťováno — inspekční tým se nezabýval žákovskými portfolii, průběžným hodnocením pedagogů ani učebními plány. Srovnání s hlavním vzdělávacím proudem tak nemá oporu ve zjištěném skutkovém stavu a nezohledňuje specifika waldorfského vzdělávání. Žádáme o přeformulování příslušných pasáží tak, aby vycházely z plnění očekávaných výstupů RVP ZV, nikoli ze srovnání s odlišným typem školy (viz též 5) – žádost o upřesnění).

3) Připomínky k závěrům

Škola se dále vyjadřuje ke stěžejní části inspekční zprávy, kdy jsou na str. 5 formulovány závěry, a to jak silné stránky (které by měly odpovídat nadprůměrné úrovni, tj. výborné úrovni dle Kritérií hodnocení), tak slabé stránky (které by měly odpovídat úrovni vyžadující zlepšení, nebo nevyhovující úrovni, byť ČŠI v inspekční zprávě ani na tomto místě úroveň jednotlivých Kritérií hodnocení neuvádí (alespoň podřazuje konkrétní slabé stránky pod určitá Kritéria hodnocení).

3.1 Nesoulad ŠVP s RVP ve vzdělávací oblasti Informatika (Kritérium hodnocení 1.2).

Viz připomínka 1.1 — ke dni kontroly byly očekávané výstupy v ŠVP uvedeny, pouze chybně v oddílu „učivo“. Žádáme o odpovídající úpravu formulace slabé stránky tak, aby bylo zohledněno, že se jednalo pouze o formální nedostatek bez vlivu na vzdělávání, který bude napraven zařazením výstupů, které v době kontroly existovaly, do odpovídajícího oddílu ŠVP.

3.2 Účast individuálně vzdělávaných žáků 2. stupně (Kritérium hodnocení 2.1).

Škola k této údajně slabé stránce předně uvádí, že Kritérium hodnocení 2.1 zahrnuje celou řadu dílčích skutečností, které mají být hodnoceny. Ze stručně formulované inspekční zprávy i z jejích závěrů však není zřejmé, že by ČŠI hodnotila veškeré skutečnosti tvořící toto Kritérium hodnocení. Už to je problematické, protože nevyhodnocení veškerých dílčích skutečností vede ke zkreslenému, neúplnému závěru ČŠI o úrovni daného kritéria (takový závěr je v rozporu s § 3 SŘ). Výhrady ČŠI směřující k tomu, že: *„Ve třídě pro žáky pátého ročníku je nevhodně umožněna účast individuálně vzdělávaným žákům druhého stupně, kteří jsou zapsaní v jiné základní škole.“* odpovídá části Kritéria hodnocení 2.1, týkající se procesů řízení i vyhodnocování, sledování účinnosti zaváděných opatření ke zlepšení stavu a respektování většiny relevantních právních předpisů a dopadů případných nedostatků do vzdělávání. **Škola nepopírá, že uvedené zjištění se opírá o reálné skutečnosti, konstatuje však, že ČŠI v inspekční**

zprávě neuvádí, v čem je porušen školský zákon, případně jiný právní předpis. To činí inspekční zprávu v této části nepřezkoumatelnou.

ČŠI v inspekční zprávě, jak bylo uvedeno výše, dopady do výuky nespecifikuje, dokonce je ani netvrdí.

V průběhu šetření škola doložila, že přítomnost individuálně vzdělávaných žáků druhého stupně ve třídě byla přechodným, jednoletým řešením vyvolaným nejistotou prostorového zajištění této třídy pro školní rok 2026/2027. Jde o koherentní kolektiv žáků fungující pátým rokem; vyřazení těchto žáků z pravidelné školní docházky na jeden rok by z hlediska skupinové dynamiky, návaznosti vzdělávání a duševního zdraví žáků, nebylo v jejich zájmu. V průběhu šetření bylo vysvětleno, že **tato výjimečná situace končí k 26. 6. 2026, nedostatek je tedy odstraněn.** Žádáme o zohlednění této skutečnosti ve formulaci, tak, aby zjištěná úroveň Kritéria hodnocení 2.1 reflektovala uvedené skutečnosti, tedy aby byla z úrovně vyžadující zlepšení změněna na očekávanou úroveň, neboť ze strany ČŠI nebylo zjištěno ani tvrzeno v inspekční zprávě, že by procesy řízení nebyly školou prováděny s cílem vytvářet podmínky pro zkvalitňování vzdělávání každého žáka, ani že by vedení kontrolovaného subjektu nerespektovalo většinu (tedy ne nutně veškeré) relevantních právních předpisů, ani že by zjištěné drobné nedostatky měly dopady do vzdělávání (natož aby byly zjištěny závažné nedostatky mající dopad do vzdělávání).

3.3 Chybějící odborná kvalifikace (Kritérium hodnocení 3.1).

ČŠI na str. 5 inspekční zprávy uvádí, že: *„Chybějící odborná kvalifikace všech učitelů základní školy a odborně nekvalifikované obsazení specializovaných poradenských pozic spolu s nadměrným důrazem na waldorfské další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří riziko nevyváženého pojetí základního vzdělávání.“* Toto je hodnoceno jako slabá stránka, tedy škola předpokládá úroveň Kritéria hodnocení 3.1 buď **vyžadující zlepšení** - *„Někteří pedagogové nesplňují požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona, ani nestudují nebo nesplňují výjimku (věk a délka praxe); ti, kteří odbornou kvalifikaci splňují, ji mohou doložit, stejně jako další zákonné požadavky, příslušnými doklady. Ne všichni pedagogové považují dle jejich projevů a dostupných dokumentů odbornost za důležitý předpoklad pro vykonávání kvalitní práce s žáky. Někteří pedagogové ke své práci nepřistupují profesionálně, (postupují nahodile a neprofesionálně), či nejsou schopni vést s žáky i jejich rodiči konstruktivní dialog“.*, nebo **nevyhovující** - *„Většina pedagogů nepovažuje dle jejich projevů a dostupných dokumentů odbornost za důležitý předpoklad pro vykonávání kvalitní práce s žáky. Pedagogové ke své práci přistupují nahodile a neprofesionálně, často nejsou schopni vést s žáky i jejich rodiči konstruktivní dialog“* úroveň. Ani s jedním z uvedených hodnocení se škola neztotožňuje.

Skutečnost, že část pedagogů (škola zdůrazňuje, že pouze část, tedy ne všichni pedagogové) zatím nemá úplnou odbornou kvalifikaci, škola nerozporuje. Zpráva však neuvádí podstatné okolnosti, které byly inspekčnímu týmu k dispozici, resp. které byly doloženy.

Pedagogové ke své práci přistupují profesionálně a svědomitě, což mj. dokládá IZ v oddíle Hodnocení průběhu vzdělávání *„Vzdělávání se odehrávalo v klidné respektující atmosféře, což usnadňovalo hladký průběh všech pečlivě plánovaných aktivit“*, *„Promyšlená byla návaznost vzdělávacího obsahu na hudební a pohybové aktivity...“*. Vedle vzdělávání ve waldorfské pedagogice, kterému se věnuje 100% členů pedagogického týmu (metodické vzdělávání 2x ročně, 3 -5ti leté vzdělávání v seminářích pro waldorfské učitele, antroposofické vzdělávání), si dva třídní učitelé doplňují kvalifikaci studiem na pedagogické fakultě (doplněno potvrzením o studiu v průběhu šetření), výchovný poradce (současně vedoucí SVP v Kutné Hoře) studuje obor Speciální pedagogika, v tomtéž oboru má bakalářský titul pedagožka zajišťující předmět Speciálně pedagogické péče, a ta nyní studuje navazující obor magisterský. Ze třech vychovatelek ve ŠD prokázaly odbornou kvalifikaci v době šetření dvě, 3. vychovatelka doložila potvrzení o studiu a v současné době má studium úspěšně zakončené. O

profesionálním přístupem pedagogů zejména v rámci „*vedení konstruktivního dialogu*“ se dále zmiňuje řada vyjádření od rodičů žáků školy, která jsou také přílohou těchto připomínek.

Škola dále uvádí, že **má zpracovanou směrnici Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“)**, v níž je doplnění odborné kvalifikace uvedeno jako priorita; **do této směrnice inspekční tým v průběhu šetření na místě nenahlédl. Směrnici jsme zasílali dodatečně e-mailem spolu s potvrzením o úspěšném ukončení studia 3.vychovatelky.**

Škola v průběhu šetření doložila, že dlouhodobě oficiálně inzeruje pracovní místa pro kvalifikované pedagogy a uvádí dále také, že od svého založení (2021, někdejší podoba komunitní školy) se prakticky nepotýká s fluktuací zaměstnanců, což je významný faktor stability týmu, a tudíž i bezpečného klimatu školy (kritérium 2.2.), které bylo v závěrečném ústním hodnocení vedoucím inspekčního týmu hodnoceno na „výborné úrovni“.

Klíčové z hlediska formální kvalifikace pedagogických pracovníků je však zjištění, zda pouze někteří pedagogové nesplňují požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona, nebo zda tyto požadavky nesplňuje většina pedagogů. **ČŠI tvrdí, že požadavky na odbornou kvalifikaci nesplňuje žádný učitel základní školy, to však nedává odpověď na otázku, zda se jedná o většinu pedagogických pracovníků nebo ne. To činí závěr o nesplnění úrovně požadované § 5 odst. 3 písm. b) ZPD na str. 6 inspekční zprávy v této části nepřezkoumatelným.**

Charakteristika „nadměrný důraz na waldorfské další vzdělávání“ tak nezohledňuje, že doplňování odborné kvalifikace je ve škole plánovitě a souběžně sledováno. Žádáme doplnění uvedených skutečností do zprávy. Na základě výše uvedených skutečností se domníváme, že toto kritérium rozhodně nedosahuje „nevyhovující úrovně“ a žádáme o přehodnocení tohoto závěru.

Závěrem uvádíme, že i nadále budeme v rámci DVPP prioritně podporovat získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků souběžně s podporou vzdělávání v oboru waldorfské pedagogiky, jakož i že budeme pokračovat v intenzivní inzerci volných pracovních míst pro dosažení kvalifikovanějšího pedagogického sboru.

4) Připomínky k postupu inspekční činnosti

Níže uvedené připomínky se týkají postupu inspekční činnosti.

a) Škola před inspekční činností písemně žádala o přizvání odborníka na waldorfskou pedagogiku. Metodika inspekční činnosti čj. ČŠIG-3121/22-G2 (dále jen „**Metodika**“) počítá se zařazením přizvaných osob za účelem „expertní nezávislé posouzení skutečného stavu věci“. Přestože je zařazení přizvané osoby na uvážení vedoucího inspekčního týmu, v případě školy vzdělávající podle specifické waldorfské pedagogiky a při výslovné písemné žádosti školy považujeme nezajištění takového odborného posouzení za okolnost, která snižuje úplnost a objektivitu hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání uvedeného ve zprávě.

b) Podle Metodiky se školní inspektor po hospitaci „v krátkém rozhovoru s pedagogem zaměří na hodnocení průběhu vyučovací hodiny pedagogickým pracovníkem, na splnění stanoveného cíle a zhodnocení efektivity zvolených forem a metod práce“. V průběhu inspekce k těmto rozhovorům došlo pouze v jednom případě. Pedagogové tak neměli příležitost zasadit hospitované hodiny do kontextu (návaznost epoch, didaktický záměr waldorfské metodiky). Některé hodnotící soudy ve zprávě — například o komunikační dominanci učitelů, o omezeném prostoru pro náročnější úkoly či o chybějících dílčích cílech naučných fází — tak byly učiněny bez ověření u vyučujících, tedy v rozporu se zásadami v § 3 SŘ (jejíž součástí je nutně též zásada audietur et altera pars) a § 2 odst. 4 SŘ, jakož i § 2 odst. 3 SŘ,

podle něhož správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká.

c) Nepřetržitá přítomnost inspektorky po celé dopolední vyučování ve třídě nejmladších žáků (tedy vícečetná hospitace u jednoho pedagoga v jednom dni, ke které by dle Metodiky nemělo docházet) představovala pro tyto žáky i vyučující nestandardní zátěž, která se podle pozorování třídní učitelky projevila na poklesu jejich soustředění — tedy na jevu, který je ve zprávě následně uveden jako doporučení ke zlepšení. Máme za to, že tyto okolnosti snižují spolehlivost příslušných hodnotících závěrů a že v uvedených bodech nebyl spolehlivě zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žádáme, aby k tomu bylo při vypořádání připomínek přihlédnuto a aby byly dotčené závěry odpovídajícím způsobem upraveny.

d) Délka trvání šetření – šetření týmu ČŠI probíhalo v délce pouze 2 dnů, přičemž ve druhém dni výrazně dominovala hodnotící činnost nad formálními kontrolními aktivitami (proběhla pouze jedna hospitace 45 minutové vyučovací hodiny). Domníváme se, že tato okolnost neumožnila komplexněji posoudit vzdělávací činnost a mnohá Kritéria kvalitní školy.

e) S iniciací inspekční činnosti souvisí její načasování. I přes formální povahu nedostatků (které jsou odstranitelné v krátké lhůtě), nemohla škola stihnout, ani při včasném přijetí opatření, podat žádost o novou inspekci před koncem školního roku. Poněvadž lhůta byla stanovena na 60 dní od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, která činí 14 dní od převzetí inspekční zprávy. K němu došlo 17. 6. 2026, proto lhůta pro podání připomínek k inspekční zprávě uplyne 1. 7. 2026, lhůta pro odstranění nedostatků uplyne dne 30. 8. 2026, resp. podle § 40 odst. 1 písm. c) SŘ teprve na konci dne 31. 8. 2026. **To vylučuje, že by ke splnění podmínek v § 5 odst. 3 písm. b) ZPD došlo do 31. 8. 2026. Toto načasování budí dojem účelovosti a znemožňuje škole dosáhnout zvýšení dotace dle § 5 odst. 3 písm. d) ZPD pro školní rok 2026/2027.**

5) Žádost o upřesnění doporučení

Žádáme o upřesnění doporučení „ověřovat srovnatelnost dosažených výsledků vzdělávání žáků s jejich vrstevníky ze škol hlavního vzdělávacího proudu“. Není nám zřejmé, jakou konkrétní praxí má být srovnatelnost ověřována, jestliže závazným a sjednocujícím rámcem jsou očekávané výstupy RVP ZV, kterými se škola řídí a které jsou společné pro alternativní i běžné školy.

6) Připomínka k závěru o nedosažení výsledků hodnocení pro účely zvýšení dotace

Zpráva uzavírá, že škola nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných podle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb, čili je **hodnocena hůře než průměrně**.

S ohledem na výše uvedené — formální a bezodkladně řešenou povahu zjištěných nedostatků, jejich nápravu zahájenou již v průběhu šetření, a neúplnost zjišťování (bez odborného posouzení waldorfské pedagogiky, bez rozhovorů s vyučujícími a bez nahlédnutí do portfolií žáků) a neposouzení všech jednotlivých kritérií Kvalitní školy, **považujeme tento závěr za nepřiměřený skutečně zjištěnému stavu a žádáme jeho přehodnocení.**

Dále žádáme o výrazné zkrácení lhůty pro odstranění nedostatků vzhledem k povaze slabých stránek na 7 dní.

Upozorňujeme dále na nesoulad znění IZ se závěrečným ústním hodnocením na konci inspekční činnosti. Při závěrečném ústním rozboru inspekční činnosti v úterý 19.5.2026 převažovaly výsledky jednotlivých kritérií Kvalitní školy „výborné“ nebo „očekávané“, nejhůře úrovně „vyžadující zlepšení“

v případě kvalifikovanosti pedagogického sboru. Jsme velmi překvapeni, že tudíž závěrem IZ je výsledek, že škola nedosahuje v celkovém hodnocení alespoň průměrného výsledku podle § 5 odst. 3, písm. b) ZPD, protože žádné kritérium nebylo ústně hodnoceno na „nevyhovující úrovni“.

Domníváme se, že kritéria, ve kterých škola dosahuje hodnocení na „výborné úrovni“, jsou ve zprávě upozaděna nebo neuvedena (např. 2.1., 2.3. - pravidelné supervize, metodické vzdělávání ve waldorfské pedagogice 2x ročně, pravidelné hospitace ve výuce na partnerských školách,). Dále ve zprávě chybí podrobnější zohlednění kritéria **3 Pedagogický sbor** až na bod 3.1., který se týká kvalifikace. Ostatní body 3.2., 3.3., 3.4. i 3.5. zcela ve zprávě chybí, přestože byly při závěrečném ústním rozboru klasifikovány jako na výborné nebo očekávané úrovni.

Při hodnocení bodu **5 - Vzdělávací výsledky žáků** zcela chybělo při šetření na místě nahlédnutí do portfolioů jednotlivých žáků pro jednotlivé předměty, čili kritéria této oblasti nemohla být posouzena v odpovídajícím rozsahu.

V příloze uvádíme kritéria, která jsou dle našeho úsudku v IZ uvedena, byť nejsou explicitně číselně označena, a jejichž výsledek je dle našeho výkladu v IZ hodnocen na výbornou, nebo očekávanou úroveň, přesto se v silných stránkách objevují pouze dvě kritéria, a to (3.2. a 4.4.)

Pokládáme za nutné doplnit, že v případě, že ČŠI nepřehodnotí výše uvedené dílčí závěry ohledně úrovně některých Kritérií hodnocení, zejména těch, které jsou uvedeny jako „slabé stránky“, a zejména nepřehodnotí svůj závěr z hlediska nesplnění požadavku § 5 odst. 3 písm. b) ZPD, znemožní tím škole dosáhnout zvýšení dotace. To bude mít zásadní dopad na další její fungování, a tedy i na postavení soukromé školy v hospodářské soutěži, neboť tím bude škola znevýhodněna, totiž vyloučena, případně omezena, vůči svým konkurentům – jiným soutěžitelům – na relevantním trhu ve smyslu § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOHS“). K tomuto narušení hospodářské soutěže přitom může dojít také orgány státní správy při výkonu státní správy, orgány územní samosprávy při výkonu samosprávy a při přeneseném výkonu státní správy a orgány zájmové samosprávy při přeneseném výkonu státní správy, jak plyne z § 1 odst. 1 písm. d) ZOHS a § 19a odst. 1 ZOHS. Tak tomu je zejména v případě, kdy orgán státní správy nemá ospravedlnitelný důvod pro narušení hospodářské soutěže (takovým důvodem však není vydání inspekční zprávy vykazující výše uvedené nedostatky z hlediska přezkoumatelnosti a zjištění skutkového stavu). Je přitom irelevantní, že orgán státní správy narušení hospodářské soutěže docílit nechtěl – podstatný je faktický výsledek. Škola se v takovém případě může obrátit jak na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (§ 19a odst. 3 ZOHS), tak může vymáhat vzniklou škodu soudní cestou, a to na základě § 2990 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

Přílohy:

- vyjádření rodičů
- potvrzení o spolupráci s CPV Kutnohorsko
- potvrzení o základním členství v AWŠ ČR
- základní informace o konceptu pohyblivé třídy
- silné stránky školy uvedené v textu IZ

S úctou

Bc. Kristýna Pazderková

ředitelka

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

Čj.: ČŠIS-3173/26-S
Sp. zn.: ČŠIS-S-896/25-S
3. srpna 2026

Stanovisko k připomínkám

Ředitelka právnické osoby Waldorfská základní škola Ratolest z. s. (dále „škola“), podala připomínky k inspekční zprávě čj. ČŠIS-2095/26-S (dále „IZ“) dle § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

1. Ředitelka školy (dále „ředitelka“) v připomínkách k části Hodnocení podmínek vzdělávání uvádí:

1.1 Ředitelka rozporuje tvrzení IZ, že Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“) neobsahuje rozpracování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Informatika z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“), jejichž dosahování se neobejde bez přímého používání informačních a komunikačních technologií. Ředitelka uvádí, že opomenuté očekávané výstupy jsou v ŠVP ZV uvedeny jako učivo v souvislosti s ostatními očekávanými výstupy příslušné vzdělávací oblasti. Zjištěný nedostatek ŠVP ZV pokládá za formální. Ředitelka rovněž uvádí, že podle záznamů v třídních knihách žáci příslušných očekávaných výstupů dosáhli.

Ředitelka se rovněž vymezuje proti tvrzení IZ, že v materiálním vybavení školy ani nejsou žákům a pedagogům k dispozici informační technologie a že počítači disponuje pouze management školy. Ve věci materiálních podmínek pro výuku Informatiky se v připomínkách uvádí, že pro tyto účely má škola k dispozici stolní počítač, což prý je vzhledem k počtu šesti žáků pátého ročníku vybavení pro výuku Informatiky dostačující. Sdílené notebooky a stolní počítač mají k dispozici pro přípravu výuky i učitelé.

Stanovisko inspekčního týmu:

Rozporované hodnocení uvedené v IZ nevycházelo pouze z absence rozpracování dvou očekávaných výstupů v ŠVP ZV, resp. v osnovách v části „očekávané výstupy“. Tento nedostatek vyhodnotil inspekční tým zejména v kontextu pojetí celé vzdělávací oblasti Informatika v ŠVP ZV. Hodnocení tohoto tématu v IZ vychází z rozpracování Informatiky výlučně ve vyučovacím předmětu *Etická výchova*. V jeho charakteristice se uvádí, že tento vyučovací předmět „...nepředstavuje přípravu na informační a komunikační technologie ve smyslu výuky dovedností, ale spíše ve smyslu vytváření pevných vnitřních základů, cílem je, aby děti byly vnitřně silné, emočně zralé, eticky uvědomělé a kriticky myslící bytosti, které dokáží v budoucnu zodpovědně a eticky využívat informační a komunikační technologie“. Přeražení dovednostně orientovaných očekávaných výstupů práce s informačními

technologiemi do části osnov „učivo“ plně odpovídá takto deklarovanému pojetí výuky Informatiky v rámci Etické výchovy, a tedy není formálním nedostatkem.

Školou zvolené pojetí Informatiky jen jako kognitivní a morální přípravy pro budoucí nabývání uživatelských dovedností práce s informačními technologiemi (což je i v připomínkách znovu potvrzeno odkazem na „unplugged přístup“), je v protikladu s pojetím a zjevným účelem této vzdělávací oblasti v RVP ZV. V charakteristice Informatiky RVP ZV uvádí, že i na prvním stupni je součástí základního vzdělávání „...*bezpečné zacházení s technologiemi*...“. „Unplugged přístup“ školy deklarovaný jak v ŠVP ZV, tak materiálními podmínkami hraničí s vyprázdněním až negací účelu existence vzdělávací oblasti Informatika v RVP ZV.

Pojetí Informatiky v ŠVP ZV zcela koresponduje se skutečností, že ani jedna ze tří učeben školy není vybavena žádnými informačními a komunikačními technologiemi. Při prohlídce školy inspekční tým shledal, že ve škole je jeden notebook k dispozici administrativní pracovníci a na druhém pracuje ředitelka. V připomínkách uváděný stolní počítač zaznamenán nebyl. Na skutečnosti zjevně podprůměrných digitálních podmínek jak pro práci pedagogických pracovníků, tak zejména žáků, nic nemění ani v připomínkách uvádění vybavení školy třetím počítačem. Ani odkaz na malý počet žáků pátého ročníku nemůže změnit závěr IZ o nedostatečném počtu zařízení. V připomínkách uváděná zařízení jsou svým charakterem určeny pro práci jednotlivců, sdílení takových zařízení kolektivem všech žáků pátého ročníku představuje zcela nedostatečné podmínky pro naplňování vzdělávací oblasti Informatika.

V připomínkách blíže nespecifikovaná informace o dosahování dovednostně orientovaných výstupech Informatiky, jenž mají dokládat zápisy v třídní knize, které inspekční týmem nebyly zahrnuty do vyhodnocovaného vzorku dokumentace školy, nekorespondují s výše uvedenými zjištěními v průběhu inspekční činnosti. Informace uvedená v připomínkách je v rozporu s informací, kterou ředitelka vedoucímu inspekčního týmu poskytla při projednávání rozporovaných zjištění. Uváděla, že první práci s digitálními technologiemi škola teprve plánuje zařadit do programu školy v přírodě.

1.2 Ředitelka rozporuje v IZ uvedené hodnocení materiálních podmínek týkající se vybavení jedné ze tří učeben základní školy. Ta není vybavena standardním školním nábytkem, ale nízkými lavicemi používanými také jako pracovní plocha při současném sezení žáků na polštářích. Ředitelka se ohrazuje proti vyhodnocení této skutečnosti jako stavu vyžadujícího zlepšení a odmítá příslušné doporučení. Odvolává se na koncept tzv. pohyblivé třídy (Bochumský model), který je vědomou pedagogickou volbou školy, připojuje vyjádření lékařky o souladu zvoleného řešení s fyziologickými potřebami žáků.

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekční tým při hodnocení rozporované skutečnosti vychází z § 29 odst. 1 školského zákona, podle kterého jsou školy při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj. Dále inspekční tým přihlížel k § 13 odst. 1 vyhlášky č. 160/2024 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanoveno, že zařízení pro výchovu a vzdělávání musí být vybaveny nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků a podporuje správné držení těla; židle a stoly pro děti a žáky musí splňovat normové hodnoty české technické normy upravující velikostní ukazatele nábytku a musí umožňovat dodržování ergonomických zásad práce dětí a žáků v sedě. Velikostní ukazatele školního nábytku jsou stanoveny v příloze č. 2 výše uvedené vyhlášky, která uvádí funkční rozměry nábytku pro dodržení fyziologického sedu a správné postavení páteře a pánve. Tyto nároky na školní nábytek dané platným právním předpisem zcela zjevně sporné vybavení učebny nesplňuje.

Požadavky výše uvedené vyhlášky nejsou v rozporu s pedagogickými koncepty a zdravotními doporučeními směřujícími k práci žáků bez využití nábytku, jenž splňuje parametry příslušného právního předpisu. Bod 4 přílohy č. 2 výše uvedené vyhlášky připouští a doporučuje, že z důvodu snižování statického přetěžování svalových skupin pohybového aparátu je důležité funkční střídání poloh, mezi něž patří zejména krátkodobé zařazování alternativních poloh mimo pracovní stoly, například klek, leh a používání pomůcek pro dynamický sed, například balanční míče, overball, balanční podložky. Škola však podmínky pro práci žáků, které výše uvedená vyhláška označuje jako krátkodobé, nastavila pro část žáků využívajících spornou učebnu jako výlučné. Proto inspekční tým vědomou volbu školy v jejím nastavení materiálních podmínek vyhodnotil jako vyžadující zlepšení.

1.3 Ředitelka rozporuje tvrzení IZ, že „...do waldorfské komunity náleží většina externích partnerů a podporovatelů školy, ostatní vazby se teprve utvářejí. Pozitivní vztahy udržuje škola s městysem, kde sídlí, který ji podporuje jako vstřícný vlastník budovy sídla školy.“ Ředitelka se neztotožňuje s konstatováním o utvářejících se vazbách; poukazuje na skutečnost, že škola aktivně spolupracuje s Centrem podpory vzdělávání Kutnohorsko (dříve Eduzměna), jehož písemné vyjádření o aktivní spolupráci připojuje. Dále ředitelka v připomínkách dokládá řádné členství školy v Asociaci Waldorfských škol a spolupráci s několika waldorfskými školami.

Stanovisko inspekčního týmu:

Ředitelka ve svých připomínkách potvrzuje konstatování IZ, že většina externích partnerů školy náleží do waldorfské komunity; jako jediný „newaldorfský“ externí partner se v připomínkách uvádí Centrum podpory vzdělávání Kutnohorsko, z. ú. Při aplikaci Kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání schválených ministrem školství, mládeže a tělovýchovy 3. června 2025 (dále „Kritéria“) vycházel inspekční tým z jejich zákonného rámce. Tím je § 174 odst. 8 školského zákona, kde je uvedeno, že základním kritériem je účinnost podpory rozvoje osobnosti žáka a dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Z výčtu forem spolupráce školy s výše uvedeným zapsaným ústavem bylo zjištěno, že žádná z těchto forem spolupráce neměla bezprostřední dopad na průběh vzdělávání žáků a účastníků zájmového vzdělávání (např. účast na vzdělávací akci mimo místo poskytovaného vzdělávání, nebo program s externím lektorem apod.), v přínosech partnerství školy chybí bezprostřední vazba k osnovám jednotlivých vyučovacích předmětů v ŠVP ZV. Tento charakter nemá ani ředitelkou uváděná spolupráce s partnery uvnitř waldorfské komunity. Rozporované tvrzení IZ nesnižuje účelnost a správnost vytváření partnerských vazeb směřujících ke koncepčnímu nastavení školy nebo profesnímu růstu a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Zjištěná forma spolupráce s vnějšími partnery však teprve vytváří potřebné předpoklady pro očekávanou úroveň spolupráce s bezprostředním dopadem na vzdělávání žáků a účastníků zájmového vzdělávání.

1.4 Ředitelka rozporuje tvrzení IZ, že finanční zdroje, které tvoří zejména státní dotace a úplata od zákonných zástupců, jsou postačující pro zabezpečení provozu a zajištění vzdělávání. Toto hodnocení považuje za nepodložené, výše dosavadní dotace 60 % normativu podle ředitelky značně komplikuje možnosti rozvoje školy směřující k plně organizované základní škole. Limituje také možnosti školy při podpoře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Stanovisko inspekčního týmu:

Rozporované tvrzení IZ je pozitivním vyjádřením, že finanční zabezpečení školy umožňuje průběh vzdělávání tak, jak je nastaveno k termínu inspekční činnosti, umožňuje zajistit i doporučení ke zlepšení uvedená v IZ. Dotace prostředků ze státního rozpočtu ve výši 60 % normativu je příslušným právním předpisem předpokládaný řádný stav finančního zabezpečení soukromé školy. IZ hodnotí finanční situaci školy k termínu inspekční činnosti, nemůže

hodnotit finanční strategii a připravenost školy k financování budoucích rozvojových a investičních záměrů.

2. Ředitelka v připomínkách k Hodnocení průběhu vzdělávání uvádí:

2.1 Ředitelka rozporuje tvrzení IZ, že veškerá výuka je organizována v blocích. Uvádí, že v blocích (tzv. epochách) probíhá pouze část výuky; ostatní vyučovací hodiny mají standardní délku 45 minut, což dokládá rozvrhem vyučovacích hodin, který měl inspekční tým k dispozici.

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekční tým byl při uvedení rozporované informace ovlivněn skutečností, že vyučovací hodiny vyučovacích předmětů, které nejsou organizovány v blocích (tzv. epochách), nejsou v souladu se ŠVP ZV na začátku ani na konci vymezovány zvoněním. Učitelé hospitované vyučovací hodiny započínali i končili plynulým zahajováním a ukončováním činností, zejména závěry byly málo zřetelné, neboť žáci ustávali ve svých činnostech postupně. Vzhledem k nezřetelným koncům vyučovacích hodin v jednotlivých třídách i mírně kolísavé délce vyučovacích jednotek, která v některých případech neodpovídala přesně 45 minutám, byly tyto vyučovací hodiny považovány školními inspektory rovněž za výuku v blocích. Inspekční tým připomínku vyhodnotil jako oprávněnou. Výuka je organizována v blocích a vyučovacích hodinách.

2.2 Ředitelka v připomínkách uvádí, že hodnotící závěry týkající se nároků v průběhu výuky matematiky nemají oporu v přímém pozorování a jsou nepodložené, neboť inspekční tým v průběhu inspekční činnosti nehospitoval žádnou vyučovací hodinu matematiky.

Stanovisko inspekčního týmu:

V ŠVP ZV se uvádí: „*Předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících v epochách od 1. do 5. ročníku. Od 3. ročníku je vyučován i ve 45minutových cvičných hodinách.*“ Inspekční tým hodnotil výuku matematiky, kterou obsahovaly hospitované epochy, zejména ve třídě pro žáky prvního a druhého ročníku.

2.3 Ředitelka rozporuje tvrzení IZ, že v hospitované výuce zařazované činnosti kladly na žáky jen malé nároky ve srovnání se základními školami hlavního vzdělávacího proudu. Ředitelka se vymezuje proti srovnání s hlavním vzdělávacím proudem a uvádí, že měřítkem výsledků vzdělávání jsou pro školu očekávané výstupy RVP ZV, které v průběhu inspekční činnosti nebylo zjišťováno.

Stanovisko inspekčního týmu:

Rozporovaná informace je vyhodnocením kvality průběhu vzdělávání (a nikoliv jeho výsledků), odpovídá skutečnosti a vystihuje charakter průběhu školou poskytovaného vzdělávání. Žákům nebyly nabízeny úkoly s rozdílnou mírou obtížnosti a téměř nebyly konfrontováni s výzvami, při kterých by museli vynaložit větší úsilí v jejich plnění pro efektivnější rozvoj nabývání nových i upevňování a rozvíjení dosažených kompetencí.

3. Ředitelka v připomínkách k části Závěry IZ uvádí:

3.1 Ředitelka rozporuje jako slabou stránku zjištění přítomnosti individuálně vzdělávaných žáků druhého stupně zapsaných na jiné škole ve výuce žáků hodnocené školy. Svůj postoj zdůvodňuje tím, že není uvedeno, že by tímto byl porušen nějaký právní předpis a že IZ nespecifikuje a netvrdí, v čem přítomnost cizích žáků snižuje kvalitu poskytovaného vzdělávání. Poukazuje na dočasnost zjištěného stavu.

Stanovisko inspekčního týmu:

Zjištěná skutečnost narušuje celou systematiku vzdělávací soustavy stanovenou školským zákonem. Může představovat závažné riziko v mnoha oblastech. Jinde zapsaní žáci a jejich zákonní zástupci nejsou ke škole a jejím pedagogickým pracovníkům vázáni právy a povinnostmi stanovenými školským zákonem. Jejich přítomnost vytváří právně neprůhledné prostředí, což může vytvářet rizika zejména v oblasti bezpečnosti a odpovědnosti jednotlivých účastníků vzdělávacího procesu. Ředitel školy nemůže a nemá přebírat odpovědnost vyplývající § 164 odst. 1 písm. b) školského zákona za poskytování vzdělávání a školských služeb jiné školy, resp. zákonných zástupců individuálně vzdělávaných žáků, kterou mají podle § 41 odst. 4 školského zákona. Vzděláváním individuálně vzdělávaných žáků se škola podílí na jednání odporujícímu rozhodnutí o povolení individuálního vzdělávání ředitele jiné školy, které vydal podle § 41 odst. 1 školského zákona. Poukaz na dočasnost uvedeného opatření není relevantní. Podle vyjádření ředitelky přítomnost žáků druhého stupně trvala celý školní rok, IZ hodnotí stav za celé období činnosti školy až k termínu inspekční činnosti. Vytvářet skupinu pro výuku žáků druhého i prvního stupně je nesprávné i v případě, že takovou skupinu tvoří žáci jedné školy, tato organizace vzdělávání odporuje § 5 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., základním vzděláváním a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Ředitelka se ohrazuje proti formulaci slabé stránky v IZ, že „... *chybějící odborná kvalifikace všech učitelů základní školy a odborně nekvalifikované obsazení specializovaných poradenských pozic spolu s nadměrným důrazem na waldorfské další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří riziko nevyváženého pojetí základního vzdělávání.*“ Ředitelka poukazuje na odbornou kvalifikaci asistentů pedagoga a vychovatelů školní družiny. Odkazuje na plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřený na získání odborné kvalifikace i další studia, uvádí získání odborné kvalifikace třetí vychovatelky školní družiny po skončení inspekční činnosti a profesionální přístup k vykonávané činnosti odborně nekvalifikovaných pedagogických pracovníků. Uvádí, že škola odborně kvalifikované učitele hledá. V připomínkách se dožaduje vyhodnocení míry odborné kvalifikace v souhrnu všech pedagogických pracovníků školy.

Stanovisko inspekčního týmu:

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků je hodnocena zvlášť pro základní školu a školní družinu, rovněž Kritéria pro základní i zájmové vzdělávání jsou odlišná a jsou uplatňována odděleně. Příslušné Kritérium 3.1 je v IZ vztaženo k základní škole, což je z textu slabé stránky zřetelně patrné. Nevyhovující úroveň v tomto Kritériu je formulována tak, že většina pedagogů nesplňuje požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona nebo další zákonné požadavky. To zcela odpovídá situaci v základní škole, kde požadavek odborné kvalifikace k termínu inspekční činnosti splňoval jen jeden asistent pedagoga, odbornou kvalifikaci učitele nezískala ani ředitelka, která podle § 164 odst. 1 písm. c) školského zákona odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb. Při vyhodnocení chybějící odborné kvalifikace nelze zohlednit studia k prohlubování odborné kvalifikace, kterou daný pedagogický pracovník ještě nenabyl. Započatá studia některých pedagogických pracovníků IZ zmiňuje. Usilování o obsazení pozic zastávaných odborně nekvalifikovanými pracovníky je povinnost školy, neboť zajišťování výchovy a vzdělávání pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace lze podle § 22 odst. 11 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pouze po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu. Pro vyhodnocení rozporovaného stavu je nutné poukázat na skutečnost, že obsazení pozice učitele základní školy pracovníkem s příslušnou odbornou kvalifikací je pro kvalitu poskytovaného vzdělávání nesrovnatelně důležitější, než metodicky závislá pozice asistenta pedagoga. Při hodnocení

úrovně kritéria 3.1 nelze zohlednit v IZ připouštěnou skutečnost, že v dílčích aspektech tohoto Kritéria je započato dosahování jeho vyšších úrovní.

3.3 Škola není zřejmé, jakou konkrétní praxí má být srovnatelnost výsledků vzdělávání žáků s jejich vrstevníky z jiných škol ověřována, jestliže závazným a sjednocujícím rámcem jsou očekávané výstupy RVP ZV, kterými se škola řídí a které jsou společné pro alternativní i běžné školy.

Stanovisko inspekčního týmu:

Očekávané výstupy RVP ZV lze dosahovat v různé míře, jak předpokládá i § 14 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb. Vzhledem k chybějící odborné kvalifikaci všech učitelů bylo škole doporučeno, aby své hodnocení výsledků vzdělávání žáků srovnala s hodnocením jejich vrstevníků na jiných školách, resp. mírou dosahování očekávaných výstupů RVP ZV a zkvalitnila tím sebehodnocení školy a zpětnou vazbu poskytovanou žákům a jejich zákonným zástupcům. Uvedení tohoto doporučení v IZ sleduje účel uvedený pro skupinu Kritérií 5: „*Velmi důležité je, aby škola byla schopna systematicky zjišťovat objektivní informace o kvalitě svého vzdělávání, dokázala přijímat a v praxi realizovat smysluplná opatření ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání na individuální, skupinové i celoškolní úrovni.*“ Při formulaci tohoto doporučení byly rovněž vzaty v úvahu zjištěné nedostatky ve slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení (dominance oceňování dosaženého úspěchu bez naznačení oblastí pro zlepšování, vypuštění stupně celkového hodnocení „prospěl s vyznamenáním“) a minimální vazby školy mimo okruh waldorfského školství, které by umožňovaly srovnávání a objektivizaci výsledků vzdělávání žáků se širším vzorkem jejich vrstevnické populace.

4. Ředitelka ve věci výroku IZ pro účely zvýšení dotací uvádí:

Ředitelka v souvislosti se všemi výše uvedenými připomínkami rozporuje výrok IZ, že škola nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. Poukazuje, že ze znění IZ není zřejmé, na základě jakých zjištěných nedostatků byl výrok učiněn.

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekční tým pečlivě zvážil silné i slabé stránky školy, posoudil dosaženou úroveň v jednotlivých Kritériích a porovnal ji s agregovanými daty České školní inspekce o úrovni dosažení Kritérií základními školami v celé České republice. Z těchto dat plyne, že u většiny kritérií, ve kterých je škola hodnocena na úrovni nevyhovující a vyžadující zlepšení, je většina ostatních škol hodnocena na úrovni očekávané nebo výborné. Dále výrazné oslabení výuky vzdělávací oblasti Informatika, třetina učeben bez řádného školního nábytku, porušení právních předpisů při hodnocení žáků na vysvědčení s diskriminačním charakterem a problematická přítomnost cizích osob ve třídě pro žáky pátého ročníku neumožňují konstatovat průměrnou úroveň základního vzdělávání. Konstatování podprůměrné úrovně vychází ze souběhu těchto nedostatků a jejich vzájemné souvislosti. Všechny silné stránky a další pozitiva, které IZ zmiňuje, tuto skutečnost nemohou změnit.

Závěrem je nutné konstatovat, že na naplňování RVP ZV a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle Kritérií nelze pohlížet pouze s ohledem na pedagogický koncept, který škola zvolila a na který se ve svých připomínkách opakovaně odvolává. Na rozdíl od RVP ZV a Kritérií je jakýkoliv pedagogický koncept pro školu nezávazný, je jen inspirativním podkladem ke stanovení koncepce školy. Každý školou převzatý pedagogický koncept, v jednotlivostech i ve svém celku, je podroben hodnocení České školní inspekce podle výše uvedených dokumentů a musí naplňovat jejich požadavky.

K připomínce, že struktura IZ neodpovídá struktuře Kritérií, Česká školní inspekce uvádí, že obsah IZ je určen § 174 odst. 11 školského zákona. Hodnocení podle jednotlivých kritérií, resp. dílčích kritérií, prolíná kapitolami IZ.

PhDr. Filip Dostál
vedoucí inspekčního týmu

Waldorfská základní škola Ratolest z.s.
náměstí Míru 11
28507 Rataje nad Sázavou